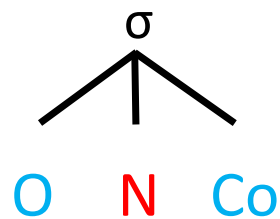

Slabiky mají vliv na:

- fonotaktiku konsonantických skupin
- kvalitu konsonantů => oslabování/lenition
- alternace vokálů s nulou
- distribuci vokalické délky
- umístění přízvuku

Struktura slabiky

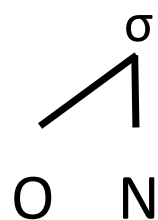
centrum slabiky = nukleus/jádro

periferie/svahy slabiky

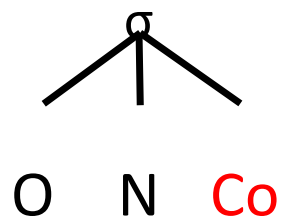
O = onset/iniciála

Co = kóda

Typologie slabiky

CV = otevřená slabika

CVC = zavřená slabika

Slabiky a fonotaktika (praslovanština)

tzv. zákon otevřených slabik

=> motivace pro různé fonotaktické změny

raná psl.

go.l.va

me.l.ko

čeština

hla.va

mlé.ko

= metateze (likvid)

CVLC → CLVC

L = kóda → L = iniciála

ruština

go.lova

mo.loko

= epenteze V (= plnohlasí)

CVLC → CVLVC

L = kóda → L = iniciála

Slabiky a oslabování konsonantů

typický jev napříč jazyky: konsonantičnost se oslabuje v kódě

standardní č. x svč. dialekt

pra[v.d]a

pra[u.d]a

kre[f]

kre[u]

standardní č. = svč. dialekt

bi[t.v]a

[v]ana

=> oslabení z **frikativy** na **glidu**

Slabiky a alternace vokálů s nulou

typický jev napříč jazyky: **alternující vokál** je slyšet v zavřené slabice

	VC.C-V	V.CvC	
čeština	kar.t-a	ka.rɛt	
slovenština	rož.k-a	ro.žok	růžek
srbština	lak.t-a	la.kat	loket
francouzština	a.pl-e	a.pɛl	volám, voláte

Slabiky a vokalická délka (turečtina)

typický jev napříč jazyky: dlouhé VV jen v otevřených slabikách

posesiv /-i/

a: /_CV

sama:.nɨ

mera:.kɨ

kořenový C = **iniciála**

ablativ /-dan/

V /_CC

saman.dan

merak.tan

kořenový C = **kóda**

nominativ

V /_C#

saman

merak

‘seno’

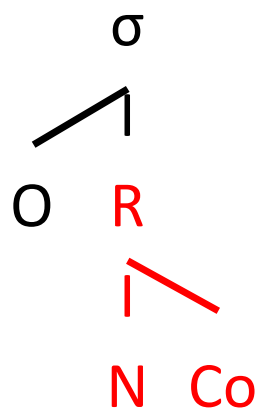
‘zájem’

Slabiky a přízvuk (latina)

	CVV	CVC	CV
penultima	di.vi:nus	li.ber.tas	
	im.pe.ra:tor	Ka.len.dae	
antepenultima			pe.ri.cu.lum op.pi.dum

1. pro umístění přízvuku je relevantní konec slabiky
2. penultima: otevřená s dlouhým vokálem a zavřená s krátkým vokálem se chovají stejně

Teorie Onset-Rhyme

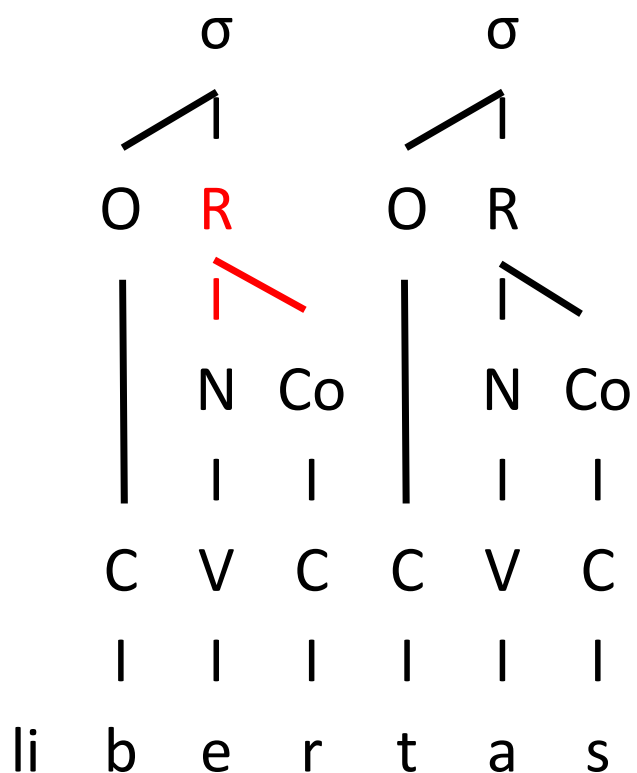

R = rhyme (rým) => konstituent slabiky

rým bez kódy = otevřená slabika

rým s kódou = zavřená slabika

libertas = divinus

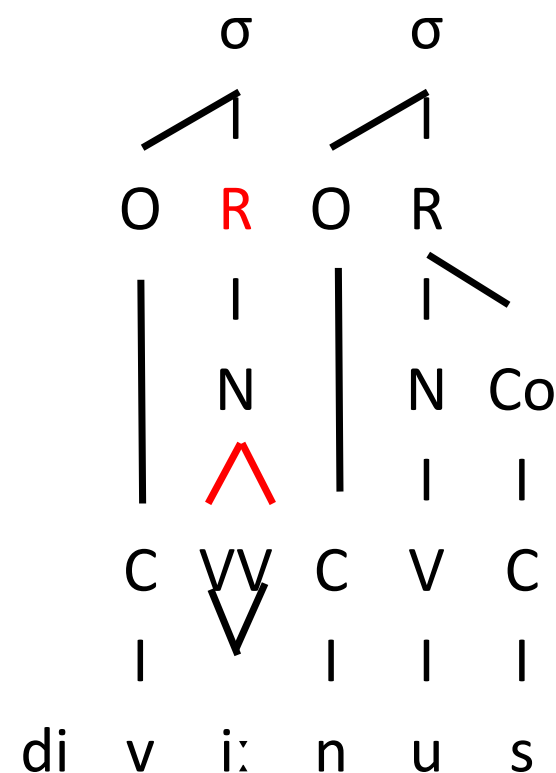

ber = větvení v rýmu

vi: = větvení v rýmu

CVC = CVV

→ těžké slabiky

Váha slabiky: těžké vs. lehké slabiky

CVV

di.**vi**.nus

im.pe.**ra**.tor

CVC

li.**ber**.tas

Ka.**len**.dae

CV

pe.**ri**.**cu**.lum

op.**pi**.dum

CVV = CVC

těžké penultimy

→ přízvuk

CV

lehká penultima

→ přízvuk na antepenultimě

Moraická teorie

- jednotka váhy slabiky = móra (μ)

lehká slabika = μ

těžká slabika = $\mu\mu$

$$CV_{\mu} \times CV_{\mu}V_{\mu} = CV_{\mu}C_{\mu}$$

$CV_{\mu}C_{\mu}$ = těžká slabika
= kóda váží móru

$$CV_{\mu} = CV_{\mu}C \times CV_{\mu}V_{\mu}$$

$CV_{\mu}C$ = lehká slabika
= kóda neváží móru